

Krzysztof Tunia

Łękawa, st. 15, gm. Kazimierza
Wielka, woj. kieleckie

Informator Archeologiczny : badania 25, 19-20

1991

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

du na charakter upraw jego eksploracja w 1991 r. nie była możliwa. W rejonie odkrytych obiektów założono 3 wykopy sondażowe o łącznej powierzchni 49 m². Poniżej warstwy ornej (30–40 cm) występowała na ogół warstwa szarobrunatnożółtego pylastego utworu piaszczysto-gliniastego o strukturze słabo laminowanej (do 20 cm). Poniżej tej warstwy uchwycono ślady 2 obiektów, przy czym obiekt kultury późnej ceramiki wstęgowej był przecięty częściowo przez obiekt kultury pucharów lejkowatych.

Obiekt kultury późnej ceramiki wstęgowej to owalna jama o śr. w stropie około 2 m i gł. 2 m od powierzchni gruntu. Był on długo wykorzystywany i kilkakrotnie przystosowywany do dalszego użytkowania, przy czym nie zaobserwowano śladów jego pogłębienia w czasie dalszego użytkowania. Zarejestrowano minimum 6 poziomów użytkowych, przewarstwionych klinami gliny zwalowej, zanieczyszczonej warstwą kulturową. Sugeruje to, iż przewarstwienia są efektem obrywania się górnych części ścian obiektu. Charakter nawarstwień wskazuje, że jama była używana w sposób ciągły bądź w relatywnie krótkich odstępach czasowych. Pozostałości osadnicze (wspomniane warstwy, kamienie konstrukcyjne, ok. 50 fragm. ceramiki i 11 krzemieni) wypełniły obiekt do gł. ok. 130 cm od jego dna. Powstała po porzuconym obiekcie niecka wypełniona została przez naturalne utwory o charakterze laminowanym. W powstałym zakłębieniu przynajmniej okresowo gromadziła się woda. Górną całość przykrywała cienka warstwa zglinionego piasku i wyżej współczesna warstwa orna.

Obiekt kultury pucharów lejkowatych to owalna jama (1,2 x 1,0 m i gł. 0,9 m) wypełniona białozółtym utworem gliniasto-piaszczystym o strukturze laminowanej, a w partiach spagowych brunatnoczarną gliniastą ziemią. Z obiektu pochodzi 57 fragm. ceramiki (w tym kilka kultury późnej ceramiki wstęgowej, przemieszanych wtórnie w efekcie przecinania się obiektów).

Z powierzchni stanowiska oraz z wykopów (głównie z warstwy gliniasto-piaszczystej) i obiektów uzyskano łącznie 858 fragm. ceramiki i 45 krzemieni. W ceramice wydzielono 6 fragm. kultury ceramiki wstęgowej rytej, 163 kultury późnej ceramiki wstęgowej oraz 675 kultury pucharów lejkowatych.

Materiały kultury ceramiki wstęgowej rytej nie są charakterystyczne — ceramikę jej łączyć można z fazą IIb ewentualnie IIIa (wg systematyki L. Czerniaka 1980). Zbiór źródeł kultury pucharów lejkowatych wiązać można z chełmińską fazą II (wg systematyki S. Kukawki 1991). W ceramice nie stwierdzono elementów typowych dla kujawskiej fazy III. Pojedynczo wystąpiły fragm. o technologii związanej z oddziaływaniami kultur subneolitycznych (w masie ceramicznej domieszka muszli i kości). Chronologię bezwzględną szacować można na l. 3200–2900 conv. bc.

Dokumentacja i materiały znajdują się w Instytucie Archeologii i Etnologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Badania będą kontynuowane.

Lisiećce, st. „Z”, gm. Głębocze, woj. opolskie patrz paleolit

Lęg, st. 2, gm. Polaniec, woj. tarnobrzeskie patrz wczesna epoka brązu

Łękawa, st.15
gm. Kazimierza Wielka, woj.
kieleckie

Polska Akademia Nauk Instytut Historii Kultury Materialnej Zakład Archeologii Małopolski Pracownia Archeologiczna w Igołomi

Badania prowadził dr Krzysztof Tunia. Finansowane przez Komisję Archeologiczną Oddziału PAN w Krakowie. Pierwszy sezon badań. Omentarzysko kultury ceramiki sznurowej.

Podczas jesiennych badań powierzchniowych, będących częścią archeologicznego rozpoznania dorzecza Jawornika (prawobrzeżny dopływ Nidzicy, która jest lewobrzeżnym dopływem Wisły) natrafiono na gruntach wsi Łękawa na niszczone przez orkę pozostałości

obiektów z tkwiącą w nich ceramiką. Wobec perspektywy całkowitego zniszczenia obiektów podjęto decyzję przeprowadzenia tam ratowniczych badań wykopaliskowych. W trakcie badań odsłonięto obszar ok. 90 m², odsłaniając w jego obrębie pozostałości 3 obiektów. Okazały się one szczątkami jam grobowych kultury ceramiki sznurowej. Dwa z nich, silnie uszkodzone, zawierały ceramikę, wyroby krzemienne i szczątkowo zachowane kości dziecięce. Trzeci zawierał kompletny szkielet dorosłego mężczyzny, wokół którego leżały dary grobowe, typowy zestaw dla krakowsko-sandomierskiej grupy kultury ceramiki sznurowej.

Materiały znajdują się w zbiorach Pracowni Archeologicznej PAN w Igołomi.
Badania będą kontynuowane.

Lopiennik Dolny, st. 3
gm. Lopiennik Górny, woj.
chełmskie
AZP 81-86/15

Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej
Katedra Archeologii w Lublinie

Badania prowadzili mgr Anna Zakościelna i doc. dr Jan Gurba. Finansowane przez Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Pierwszy sezon badań. Stanowisko wielokulturowe.

Wielokulturowe stanowisko o powierzchni ok. 2 ha odkryte zostało przez J. Waszkiewiczą w czasie badań powierzchniowych w 1978 r. W wykopie badawczym wielkości 50 m² zarejestrowano materiały fazy nutowej kultury ceramiki wstęgowej rytej, kultury pucharów lejkowatych, kultury mierzanowickiej, 5 obiektów kultury strzyżowskiej (dokumentujących najdalszy północno-zachodni jej zasięg!), kultur trzcinieckiej, lużyckiej oraz wczesnośredniowieczne (z XI-XIII w.) w postaci pozostałości 2 jam służących do produkcji dziegiu.

Materiały znajdują się w Katedrze Archeologii Uniwersytetu im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Badania będą kontynuowane.

Łubcze, st. 1
gm. Jarczów, woj. zamojskie
AZP 94-91/29

Państwowa Służba Ochrony Zabytków
Wydział Archeologiczny w Zamościu
Polska Akademia Nauk Instytut Historii
Kultury Materialnej Zakład Archeologii
Małopolski w Krakowie

Badania prowadzili prof. dr Jan Machnik i mgr Wiesław Koman. Finansowane przez Zakład Archeologii Małopolski Instytutu Historii Kultury Materialnej w Krakowie. Cmentarzysko kurhanowe kultury ceramiki sznurowej.

Stanowisko położone jest na dość wyniosłej kulminacji terenu przy drodze z Werszczyca do Kolonii Gródek, obok krzyża na polu M. Furmana. Na stanowisku znajdują się dwa kurhany kultury ceramiki sznurowej niszczone głęboką orką i procesami erozji naturalnej. Wraz z obiektami na sąsiednich stanowiskach tworzą one ciąg ponad 50 kopców ziemnych na kilkunastokilometrowej przestrzeni, usytuowanych na kulminacji południowego garbu Grzędy Sokalskiej. W sierpniu 1991 r. przeprowadzone zostały badania wykopaliskowe na mniejszym kurhanie, nr II ze stanowiska 1 w Łubczu. Przed rozpoczęciem prac badawczych kopiec miał wys. ok. 70 cm w stosunku do otoczenia. Wysokość ta wynikała z naturalnego ukształtowania terenu, tj. istnienia w tym miejscu niewielkiego pagórka, na którym wzniesiono kopiec. Średnica podstawy nasypu wynosiła ok. 18 m. Kurhan badano równocześnie czterema ćwiartkami w obrębie kolistego wykopu o śr. 20 m. Pomiędzy